

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELOFIZETESI ÁR:		Felelős szerkesztő:	Kiadótulajdonos:	Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
Egész évre . . . 12 kor.	Negyedévre . . . 3 kor.	BITTERMANN SÁNDOR.	BITTERMANN NÁNDOR.	a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
Félévre . . . . . 6 kor.	Egyes szám ára 20 fillér.			MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

Vagyontalanok jogvédelme.

Zombor, november 5.

II.

A vagyontalanok jogvédelme legkifejlettebb Németországban, melyet egyetlen egy más nyugateurópai állam sem közelít meg e téren, noha ezek is rég felismerték a vagyontalanok jogvédelmének fontosságát és szükségességét.

Tizennégy évvel ezelőtt alakult az első *Arbeitersekretariat* Nürnbergben. Ez a munkások titkári hivatala eredetileg munkaközvetítő intézménynek létesült, melynek feladata lett volna egyúttal statisztikai adatokat gyűjteni a munkaidőre és ezzel kapcsolatos kérdésekre. Amint azonban a munkásmozgalmak egyre nagyobb arányokat öltöttek, a szervezett szociáldemokrata párt ez intézményeket nemcsak szaporította, hanem a viszonyoknak, különösen az állami munkásbiztosítás követelményeinek kényszerítő hatása alatt át is alakította a munkások jogvédő intézményeivé. A munkások hovahamarább nemcsak munkásbiztosítás, munkabérszerződések és egyéb különleges munkáskérdések ügyében fordultak tanácsért az *Arbeitersekretariat*-okhoz, hanem mind sürűbben magánjogi és büntetőjogi kérdésekben is.

1905-ben a frankfurti *Arbeitersekretariat* egymaga 29.709 esetben s az akkor működő 67 szociáldemokrata *Arbeitersekretariat* összesen 323.548 esetben adott jogi tanácsot a hozzájuk fordulóknak.

A szervezett szociálista munkások helyi szervezetei által fenntartott *Arbeitersekretariat*ok rövid idő alatt oly nagy népszerűsége tettek szert és a szociáldemokrata párt propagandájának oly kitűnő szerveivé váltak, hogy befolyásuk ellensúlyozása végett más po-

litikai pártok, egyesületek, városok, sőt maga az állam is vetekedve igyekeztek hasonló intézményeket létesíteni.

A szociáldemokrata *Arbeitersekretariat*ok befolyását elsőnek a katolikus centrupárt törekedett ellensúlyozni katolikus *Volksbureau*-k és *Arbeitersekretariat*-ok létesítése által. Ez intézményeknek kettős céljuk van: egyfelől ingyenes jogi tanácsot szolgáltatni a vagyontalan katolikusoknak és főleg a katolikus munkásoknak, másfelől a katolikus pártoknak a munkások egy részére gyakorolt befolyását fenntartani és növelni. E *Volksbureau*-k, melyeket kizárólag katolikusok létesítenek és tartanak fenn, s melyeknek legtöbb helyen a helybeli katolikus lelkész áll az élén, hatalmasan versenyeznek a szocialista *Arbeitersekretariat*okkal az ingyenes jogi tanácsadás terén, ugyannyira hogy ügyforgalmuk sok helyütt megközelíti emezeknek ügyforgalmát.

Hogy az ingyenes jogvédelem mily hatalmas arányokban fejlődik évről-évre Németországban, kitűnik abból, hogy míg 1903-ban csak 110 jogvédő iroda — 40 szakszervezeti *Arbeitersekretariat*, 30 katolikus *Volksbureau* és 40 egyébfajta jogvédő iroda — működött, 1906. végén a vagyontalanok és munkások jogvédelmét már 239 szakszervezeti *Arbeitersekretariat* és *Auskunftstelle*, 93 katolikus *Volksbureau* és *Arbeitersekretariat*, 71 *Frauenrechtsschutzstelle* (feminista jogvédő iroda), 22 egyesületi és 45 városi meg állami *Auskunftstelle* (közérdekű pártonkívüli iroda), összesen 483 jogvédő-intézményből álló hatalmas szervezet látta el.

1903. óta Berlinben központi *Arbeitersekretariat* is működik, melynek különleges feladata a munkások érdekeit képviselni a birodalmi munkásbiztosító

hivatal előtt és a vidéki szervezeteknek felvilágosítással szolgálni munkásbiztosítási elvi kérdésekben. Nyomban követte példáját a katolikus centrupárt a *Reichs-arbeitersekretariat des Verbandes der Katholischen Arbeitervereine* felállításával. Mind a kettő hatalmas tevékenységet fejt ki.

E jogvédő intézmények erejét, munkaképességét, fejlődését fokozza az a körülmény is, hogy a különböző csoportok szövetségbe tömörülnek. A feminista jogvédő egyesületek már 1905-ben szövetkeztek egymással *Deutscher und österreichischer Rechtsschutzverband für Frauen* címmel. 1906-ban tömörültek a politikai pártokon kívül álló jogvédő egyesületek *Verband gemeinnütziger unparteiischer Rechtsauskunftstellen* név alatt. E szövetségek országos gyűléseket tartanak, hogy egymással érintkezve egymást támogassák és mennél jobban fejlesszék a vagyontalanok jogvédelmének ügyét. A szociáldemokrata *Arbeitersekretariat*-ek is bizonyos időközönként országos gyűlésre jönnek össze. Legutóbbi gyűlésükön, melyet folyó évi június havában tartottak Hamburgban, a többi között elhatározták, hogy a munkástitkárok részére tanfolyamokat létesítenek.

A szociáldemokrata pártoknak a munkások jogvédelme terén elért sikerei már 1904-ben arra birták a porosz kormányt, hogy rendeletben felhívja a közönséget az ingyenes jogi tanács intézményének életbe léptetésére és hogy e célra 30,000 márka állami támogatást helyezzen kilátásba részükre.

* * *

Ideális a vagyontalanok jogvédelme Hollandiában, ahol a kérdés szabályozását maga az állam vette kezébe még 1879-ben. Minden törvényszék helyén és nagyobb városban egy *bureau van*

VILLANYCSILLÁROK
GYERMEK-
KOCSIK
JÁTÉKOK
DISZMŰÁRUK

Férfiingek, kalapok, nyakkendők,
valódi Jäger alsóneműek
óriási választékban! 100-32 Olcsó árak!

GOLDFÁHN SÁNDOR és FIA
ZOMBOR, KOSSUTH-U.
A KÜLÖNLEGESSÉGI
TŐZSDE MELLETT

consultatie működik több ügyvéddel, kiket részben az állami hatóságok, részben az ügyvédi kamarák delegálnak. Az iroda hivatalos óráit az illető város szükségletei szerint állapítja meg.

Svájcban a szociáldemokratáknak német mintára szervezett munkástitkár-ságain kívül szintén több intézménye van az ingyenes jogvédelem céljaira.

Franciaországban, Norvégiában és Dániában is sok iroda van, melyekben hetenkint néhányszor meghatározott órákban az ügyvédi kar néhány tagja végzi az ingyenes jogi tanács munkáját. Franciaországban azonkívül a *Ligue des droit de l'homme*, melynek 1904-ben 40,000 tagja és 500 fiókja volt, foglalkozik a vagyontalanok jogvédelmével, különösen az eklatánsan sérelmes esetekkel. Így pl. igen erélyes panasszal fordult egy ízben az igazságügyminiszterhez amiatt, hogy peres ügyekben a hatóságok tulságos szűkkeblűen, sőt állítólag részrehajlóan járnak el a pártfogó ügyvédet kérő vagyontalanokkal szemben.

Angolországban a munkástelepeken működő munkásjóléti intézmények, az ugynevezett *settlement*-ek állanak a vagyontalanok jogvédelmének szolgálatában. London 40 *settlement*-jén kívül minden nagyobb vidéki városban van legalább egy *settlement*. Ezek azonban két pontban lényegesen eltérnek más hasonló intézményektől. Az egyik különbség az, hogy a *settlement*-ek élén álló *intellektuel*-ek — *residents* — együtt laknak a *settlement*-ekben a vagyontalanokkal; a másik az, hogy hatáskörük kiterjed a munkások mindenféle szellemi és anyagi szükségleteire. Azonkívül minden egyes *settlement*-nek van egy különös feladata, mellyel kiválóan foglalkozik.

London 40 *settlement*-je közül különösen a Browninghall, Mansfieldhouse és Ruskinhall fordít nagy gondot az ingyenes jogi tanácsra, Mansfieldhouseban pl. hetenkint egy-egy este öt jogász áll a vagyontalanok rendelkezésére.

Igy áll az ingyenes jogvédelem ügye a külföldön.

Beszámoló. Baloghy Ernő, az ujverbázi kerület országgyűlési képviselője, kerületének több községében beszámolót mondott. A képviselő legutóbb Óverbáson, Ujverbáson, Kulán, Torzsán és Kucorán járt. Mindenütt a legnagyobb szeretettel fogadták. Baloghy Ernő részletesen nyilatkozott választói előtt a politikai helyzetről és többek között érintette a választói jog kérdését is. A pluralitás hívének vallotta magát és jelezte egyúttal, hogy a javaslat tárgyalása alkalmával a magyar nyelv minél nagyobb érvényesülésének az álláspontját is képviselni fogja a képviselőházban. Fejtegetéseit a választóközönség mindenütt teljes megnyugvással fogadta. Nyilatkozott a fuzió kérdéséről is, amelynek bekövetkezését szükségesnek mondotta, különösen abból a szempontból, hogy a jövő parlamentben is hatalmas többség támogathassa a kormányt. Végül hangsúlyozta, hogy az önálló bank megvalósítását feltétlenül szükségesnek tartja.

Az alkotmánypárt értekezlete. Az alkotmánypárt ma, pénteken este hét órakor értekezletet tart, amelyen gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ismertetni fogja a választási reformra vonatkozó törvénytervezetét.

A végrehajtásról.

Zombor, 1908. november 5.

Nagyon sok vitára ad alkalmat az új végrehajtási novella, amelynek homályos rendelkezései közül a nagyközönséget talán az a kérdés érdekli legjobban, hogy *mit szabad a lakásban* lefoglalni. A székesfővárosi bírósági végrehajtók annak idején megtartott értekezletükön körülményesen foglalkoztak a végrehaj-

tási novella összes szakaszaival. Az értekezlet eredményét lapunkban ismertettük is.

Most dr. Márkus Dezső, a kir. kuria kisegítő bírója a „Jogtudományi Közlöny”-ben fűz magyarázatot a novella nagy sötétségbe burkolt 2. szakaszához.

Az érdekes magyarázatot közérdekű voltánál fogva az alábbiakban közöljük:

A butorok lefoglalása dolgában a lakás nagysága nem lehet döntő szempont, hanem egységesül az ingóság szükségessége. A háznépet alkotók mindegyikének szüksége van egy-egy ágyra és annak felszerelésére; — egy-egy szekre, de többnek együttvéve elégséges egy ebédlő és egy dolgozó asztal. Kettőnek-háromnak elég egy szekrény, egy ruhafogas és mosdóasztal. A főzéshez és étkezéshez föltétlenül szükséges edények, a fűtéshez és világításhoz nélkülözhetetlen eszközök nem vonhatók végrehajtás alá, de hogyha ilyen többféle van a lakásban, csakis a legegyszerűbb hagyható meg, tekintet nélkül az adós társadalmi állására. Diszitó tárgyak, amelyek közé foglalás szempontjából függönyök, szőnyegek, egynél több fali vagy álló órát is sorozhatunk, épp oly kevésbé mentesek a foglalás alól, mint a lakásnak nélkülözhető butordarabjai.

Tehát a szalonbutor minden egyes darabja, dohányzó készletek, pihenésre szolgáló pamlagok, budoár-felszerelések, csillárok a jövőben is lefoglalhatók lesznek. Szóval: az új törvény csakis arról gondoskodik, hogy a végrehajtást szenvedőnek és háznépének megmaradjon a lakása, amelyben „tartózkodhatik, ülhet, dolgozhat, aludhatik; amelyet fűthet, világíthat; amelyben megfőzheti ételeit; mindez azonban csakis olyan mértékben, amely a legszükségesebbnek felel meg. Vendéglátásra berendezett, komforttal vagy fényűzéssel kellemessé tett lakásról, szórakozásra és ünneplésre is alkalmas ruhadarabokról, ilyenkor nem lehet szó.”

Csak a legszükségesebb ruhadarabokat lehet a végrehajtás alól kivonni. Ez alatt pedig egy, az illető évszaknak megfelelő teljes öltözet, felöltő és télikabát értendő, egy pár cipővel, azon az öltözeten és pár cipőn kívül, amelyet a végrehajtást szenvedő

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Az öreg zsoldáros.

Kis templomunk hátsó padjában
Kopott Zsoldár búsul magában.
Reménykedve várja, csak várja:
Mikor jö már öreg gazdája.

Csudálkozik egyre felette,
Hogy a por is már-már belepte.
Vasárnapra múlik vasárnap —
S hire-nyoma sincs a gazdának.

Pedig, ha szólt a harang szava,
A legelső mindig ő vala.
Téli fagyba, nyári melegbe
Az éneklést mindig ő kezdte.

Kedves zsoldárját csak fölesapta
S mint a szarvas híves patakra.
Óhajtozott szive az égbe
Uram, a te színed elébe!...

S egy mosolygó május-estelen
El-fel is szállt szépen, csendesen...
S ott, hol nem kell többé a zsoldár,
Az égi kórusban dalol már.

Itt, e földön mimást se hagyott:
Csak zsoldárját s az üres padot.
Sopánkodott is a szóbeszéd:
— Eléneklé szegény mindenét!

... Szánják, mondják szegénynek mások
Mi tudjuk csak, dalos pajtások,
S a kopott könyv s az az árva pad:
E „szegény” volt — a leggazdagabb!

Lampérth Géza.

A fősvények.

— Miért adjam oda a méheknek az én finom, édes nedvemet, mi közöm hozzájuk?
— Így boszankodott egy dus akácvirág, mikor a szorgalmas méhek körülzsongták az édes méznedvet akartak színi kelyhekből, — Eh, menjetek innen! Én bizony nem adok semmit, magamnak tartom meg az édességet!
És erre oly erősen megrázta magát és ide-oda himbálózott, hogy a méhek nem férhettek hozzá és tova szálltak jobb szívű virágot keresni.

— Vajjon miért adta neked a természet az édes nedvet? — kérde a szende nefeletts, mely közelében, a csermely szélén nyílt. — Adj a közjónak kincsedből, hiszen nem szereztél fáradsággal, Isten ajándéka az. Óh, ha engem megáldott volna oly dus

kincsesel, mily örömet osztanám meg a szorgalmas méhecskékkal!

— De én nem akarok osztozni senkivel sem, ami az enyém, azt meg is tartom magamnak, — felelt durcásan az akácvirág és még jobban hánytavetette magát.

— Kára, rá, rá, rá! — szólalt meg a tyuk a sövény mellett bujkálva; — az én gazdasszonyom elszedte minden tojásomat, én pedig csibéket akarok kelteni — bizony nem adom oda tojásaimat — itt a bokor alatt csinállok fészket, s ada rakom, hogy a gazdasszony rá ne akadjon.

— Hát aztán mit csinálsz a sok tojással? — kérde az öreg, tapasztalt házi-varangy. — Valamennyit nem bírod betakarni és átmelegíteni, s úgy elromlik hiába, hátha záporosó jön, akkor elázik a fészked. Add te csak oda tojásaidat annak, aki gon-
doz és enned ad.

— Ej mit értesz te ahhoz, meredt szemű varangy! Te már öreg vagy, most nem a régi világot éljük, mi fiatalok okosabbak vagyunk.

És a tyuk fészket kapart magának és oda tojta szép sárga tojását, nagyokat kódácsolva, hogy a harmadik szomszédban is meghallották.

Az akáca alatt ült egy öreg ember, a meleg napon sűtkérezve, reszkető kezében levél volt, melyet olvasott.

és háznépe a foglaláskor hord. A fehéreneműből is csak egyszeri váltóra szükséges darabok lehetnek mentesek a foglalás alól, tekintet nélkül az egyébként nagyon is jogosult tisztasági, egészségi szempontokra és a finomult izlésnek ugyszólván parancsoló igényeire. A törvény rendelkezését tehát az adós szempontjából a legszigorubbann kell értelmezni, csak úgy, mint minden egyéb törvényes kedvezést. Az új törvény az adóst csak attól akarja megóvni, hogy a végrehajtás következtében ugyszólván meztelenül, további keresetre és önfentartásra képtelenül kerüljön ki a lakásból.

H I R E K .

Nyugdíjazás. A pénzügyminiszter Gulyás György zombori pénzügyigazgatósági titkár saját kérelmére nyugdíjazta. A pénzügyminiszter a nyugdíjazás tényével kapcsolatosan nevezettnek munkásságáért őszinte elismerését nyilvánította.

Allamsegély. A földmivelésügyi miniszter a sajkáslaki kath. magyar olvasókör részére 100 kötetből álló népkönyvtári gyűjteményt és ennek elhelyezésére szolgáló könyvtárszékény beszerzésére 20 korona államsegélyt engedélyezett.

Református istentisztelet. A zombori ref. gyülekezet f. évi november hó 8-án délelőtt 10 órakor a reformáció ünnepelésére az ág. ev. imaházban istentiszteletet tart. — Arany Gusztáv, ref. lelkész. Kozma László e. k. főgondnok.

Tanítók estélye. A zombori elemi iskolai tanítók szokásos háziestélyüket a Stebler-féle sörccsarnok összes helyiségeiben holnap este 8 órai kezdettel megtartják s azon a tanúgy barátait is szívesen látják.

Eljegyzés. Majtány József cukrász, a bezdáni polgári dalárda titkára, eljegyezte özv. Almásyné Simon Etelka uraszonyt Szegszádról.

Szabad Lyceum. Folyó hó 8-án, vasárnap nyílik meg a Szabad Lyceum idei ciklusa. A megnyitó előadást, az új Magyarország kialakulását és irodalmát tárgyaló sorozatos előadások közül az első Kohlmann Dezső dr., a zombori áll. főgimnázium tudós irodalmi tanára tartja *Széchenyi a magyar irodalomban* címen. Az előadás, mely mindenkinek szól és ingyenes, vasárnap délután 6 órakor kezdődik a városháza nagy dísztermében.

Esküvő. Nagy Lajos zombori kereskedelmi utazó f. hó 17-én esküszik örök hűséget Kirchner Irma kisasszonynak Budapesten.

Füleslabda-matsch. Az újvidéki kir. kath. gimnázium füleslabda-csapata néhány tanáruk vezetésével f. hó 8-án vasárnap átrándul Zomborba, hogy a zombori áll. gimnázium füleslabda-csapatával mérkőzzék. A matschot a vásártéren d. e. 10 órakor ejtik meg s utána a múlt évi tornaverseny-ről elmaradt egy-egy versenyszámot is elintézik.

Eljegyzés. Vukov Mátyás a zombori kir. törvényszék tisztviselője eljegyezte Szákács Lenkét Bajmokról.

Pápai ünnepély. Már mult számunkban jeleztük, hogy a helybeli kath. legényegyesület X. Pius pápa 50 éves áldozó papi jubileuma alkalmából f. hó 8-án d. u. 5 órakor az egyesület helyiségében hódolati ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora: 1. Prolog. Szavalja Schmidt L. József. 2. Ecce sacerdos magnus. Preyer G. től. Éneklő a legényegyesület vegyeskara. 3. Ünnepi beszéd. Mondja Littvay Péter egyesületi jegyző. 4. In Deo speravit. Weiss L. Op. 54. Éneklő Rell Emma k. a. 5. Legenda. Előadja Mészáros Mariska k. a. 6. Jean Marie. Dráma 1 felvonásban. Irta Theuriet. Személyek: Theréz — Kaich Erzsike k. a., Jean Maire — Müller János dr., Joel — Schmidt L. József. Az ünnepélyre tisztelettel meghívja az egyesület a nagyközönséget. Belépődíj nincs.

Császár-jubileum. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség tisztikara folyó hó 5-én ünnepelte Császár Julián p. ü. számvizsgáló 40 évi szolgálati jubileumát. Jorgovics Döme p. ü. számtanácsos, számvevőségi főnök mélyen átgondolt és érzett szép beszéddel üdvözölte az ünnepeltet, kiemelte s példákat állított elő beszédében, a köteleességét lelkiismeretesen teljesítő tisztviselőt, ki 32 évet megszakítás nélkül, ritka szorgalommal egy állomáshelyen — Zomborban — töltött el, hol nemcsak főnökei becsülését és szeretetét bírta mindenkor, hanem tisztársai részéről is hasonló érzelmekkel találkozott, minek legszebb bizonyága a lefolyt szép ünnepély. A számtanácsos üdvözlő szavaira az ünnepelt meghatottan választott s köszönetet fejezte ki. A tisztikar egy értékes szép ajándékkal kedveskedett kartársának, majd barátságos sörözésre vonult a Stebler-féle vendéglőbe, hol lelkesedéssel határozta el, hogy tiszteletére szombaton, folyó hó 7-én társasvacsorát rendez.

A középiskolai tanárok kérelme. Az országos középiskolai tanári kongresszus végrehajtó bizottsága terjedelmes felterjesztéssel fordult a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Felterjesztésükben kéri a státuszrendezésnek lehetőleg gyors végrehajtását. Ha már 1909-re egyáltalán nem volna lehetséges a rendezések érdemlegesebb megindítása, legalább 1910-re az egész létszámra nézve hajtassék az végre; a tanároknak vonatkozólag már kijelentett státuszrendezési elvnek következetes és arányos kiegészítését: tehát az igazgatók és tanárképzőintézeti gyakorló-iskolai tanárok számára, továbbá a főigazgatók és gyakorlóiskolai igazgatók számára egy-egy felsőbb fizetési osztálynak, a tornatanárok számára pedig két fizetési osztálynak megnyitását, továbbá a státuszrendezésnek a felekezeti és községi tanároknak is egyidejű kiterjesztését.

Az egyesadó felszólamlási bizottság tegnap kezdte meg a hódási m. kir. adóhivatal kerületéhez tartozó Hódás, Szilberek, Szentfűlöp, Liliomos, Bogván, Paripás, Vajsza, Pincéd, Derye, Militics, Bácsordas és Bács községekből beérkezett felebbezések tárgyalását. Tárgyalóhely: Zomborban, a pénzügyigazgatóság épületében, földszint.

Az amerikai elnökválasztás. Az Egyesült Államoknak ma már William Howard Taft az elnöke, noha hivatalosan csak február 10-én fogják kihirdetni. Kedden azonban eldőlt a kérdés, mert megválasztották a választófőfiakat, akiknek túlnyomó nagy többsége — háromszáz, százyolevan ellen — republikánuspárti. A választás váratlanul kedvezően ütött ki Tafta és a republikánusokra; mindössze tizzel kevesebb választófőfi szavaz Tafta, mint most négy éve Rooseveltre szavazott. Holott arra voltak elkészülve, hogy a demokrata párt jelöltje Bryan, a szenális, remek szónok veszedelmesen nagyszámu szavazatot fog meghódítani. A nemrég lezajlott nagy gazdasági krízis — azt hitték — a kispolgárok és a munkások igen sok szavazatot fogja elhódítani a republikánus párttól. A választási kampány azonban kitünően sikerült, a kortesművészet szinte csodákat csinált és a szavazatok meglepő nagy többsége mégis a republikánus Tafta esett.

Háziestély. A zombori polgári kaszinóegyesület minden hónap első szombatján szokásos háziestélyét november hó 7-én szombaton ismét megtartja, amelyre az egyesület tagjait, azok családjait, rokonait, jóbarátait ezuton hívja meg a rendezőség. Külön meghívók nem adatnak ki. Belépődíj nincs. Színház után kellemes szórakozás.

— Pénzt! Igen, az kellene neki! — dörmögött boszusan. — Én törődött öreg ember — én adjak neki pénzt! Hát tehetek én róla, hogy a háza légegett, a földjeit meg elpusztította a víz — furcsa! Hiszen ő fiatal, ép és erős, dolgozzék, keressen, éljen a hogyan tud — felesége beteg és nincs hova lehajtsa fejét — minek nősült? — Én nem mondtam neki, hogy vegye el azt a leányt, ki olyan szegény volt, mint a templom egere — szerette! — hát most érje be vele! — Az én szép pénzecskémet, amit oly keservesen összekapargattam hosszú életemen át, bizony nem fecsérelem el, amíg élek — én segítsem őt — hát nem tudja a bolond azt a példabeszédet: „Segits magadon, akkor Isten is megsegít”?

Hiába ereszkedett melléje az emlékezet angyala, eléje varázsolta rég elhalt nővére képét árva kis fiával karján, hiába sugá fülébe ez az angyal a szegény haldokló özvegy utolsó szavait: „Bátyám, könyörülj rajtunk! Ne hadd a fiamat éhen elveszni — az árva halálkönyei áldást hoznak majd házadra!”

Az öreg ember nem akarta megérteni a hangokat, kezével hadonázott a levegőben, mintha egy alkalmatlan, zümmögő legyet akarna elkergetni, aztán apróra tépte a levelet és bele dobta a patakba...

Mikor a nap már a láthatár felé hajlott, a meleg tavaszi délután folytán a déli égen

egyre szaporodtak, tornyosultak a felhők, kezdetben vakitón fehérek voltak, mint a havasok csucsei, aztán lassanként szürkés színbe kezdtek játszani, míg végre sötéten, fenyegetően terjedtek, mohón el-elnyelve az ég vidám kékjének egy-egy darabját; a játszai szellő, mely eddig könnyedén enyelgett a virágokkal, egyszerre bőszi viharra változott, menydörgés, villámlás érte egymást és nagy cseppekben megeredt a zápor, a fák hajlongtak, nyögtek és ime! az akácfa letört az az ága, melyen a fősvény, elbizakodott virágfürt volt s most ott hevert vihártépetten, záporozottan a sárban, méznedvével együtt — most már nem kellett a méheknek sem...

A takarékos tyuk másnap megint oda sompolygott nagy titokban a sövény alá, hogy megint odarakja a második tojást — s ime! a fészekben találta a tegnapiak üres héját. Egy ürge menyét megitta tartalmát s most is ott leskelődött, hogy a másodikat elvigye kicsinyeinek.

A tyuk kiabált, rikácsolt s a varangy mondá:

— Fősvénykedtél, ugy-e, te okos tyuk; kinek van most haszna a tojásodból?... egy idegen tolvajnak!

Az öreg ember egy napon ott ült vasas pénzládája mellett, feje még kopaszabb, háta még görnyedtebb lett, görbe ujjai sóvár gyönyörrel turkáltak az arany- és ezüstpénzben,

nem sejté, hogy háta mögött ott állt a halál, csontkezében tartva a fővenyórát — az öreg olvassa pénzt és a főveny lassan, de folyton hull-hull, alul egyre szaporodik, felül egyre fogy és mikor lehullott az utolsó szem is — a halál lassan végig simított hideg kezével a vén aszuri kopasz fején... ujjai görcsösen markoltak a pénzbe — hörgő sóhaj lehelte a száraz ajkáról s előre bukott a pénzes ládába kincseire, melyeket nem vihett magával... unokaöccse, kit nem akart segíteni, neje sirján agyonlötölte magát — kincsein idegen emberek, nevető örökösök osztozkodtak — egyetlen könny sem hullott koporsójára...

A pusztasírdomb felett pacsirta lengett a levegőben, dalos torkát fűrésztve a tiszta aetherben, zengé:

— Adjatok, adjatok — akiket a sors megáldott érdem és fáradság nélkül — adjatok szeretettel, kegyelettel, amint nektek adott. Segítsetek mások baján, enyhítsetek a szenvedők fájdalmát — ne fősvénykedjétek — ne gyűjtsetek kincseket azért, hogy szerénybe zárjátok, ha nem akartok osztozkodni a szenvedőkkel, ha nem akartok áldozni a közjó oltárán — majd jön a fergeteg, a tolvaj, a halál — és a pénznek, az összezsurgatott kincseknek ti nem veszitek hasznát!

consultatie működik több ügyvéddel, kiket részben az állami hatóságok, részben az ügyvédi kamarák delegálnak. Az iroda hivatalos óráit az illető város szükségletei szerint állapítja meg.

Svájcban a szociáldemokratáknak német mintára szervezett munkástitkár-ságain kívül szintén több intézménye van az ingyenes jogvédelem céljaira.

Franciaországban, Norvégiában és Dániában is sok iroda van, melyekben hetenkint néhányszor meghatározott órákban az ügyvéli kar néhány tagja végzi az ingyenes jogi tanács munkáját. Franciaországban azonkívül a *Ligue des droit de l'homme*, melynek 1904-ben 40,000 tagja és 500 fiókja volt, foglalkozik a vagyontalanok jogvédelmével, különösen az eklátánsan sérelmes esetekkel. Így pl. igen erélyes panasszal fordult egy izben az igazságügyminiszterhez amiatt, hogy peres ügyekben a hatóságok tulságos szűkkeblűen, sőt állítólag részrehajlóan járnak el a pártfogó ügyvédet kérő vagyontalanokkal szemben.

Angolországban a munkástelepeken működő munkásjóléti intézmények, az ugynevezett *settlement*-ek állanak a vagyontalanok jogvédelmének szolgálatában. London 40 *settlement*-jén kívül minden nagyobb vidéki városban van legalább egy *settlement*. Ezek azonban két pontban lényegesen eltérnek más hasonló intézményektől. Az egyik különbség az, hogy a *settlement*-ek élén álló *intellektuel*-ek — *residents* — együtt laknak a *settlement*-ekben a vagyontalanokkal; a másik az, hogy hatáskörük kiterjed a munkások mindenféle szellemi és anyagi szükségleteire. Azonkívül minden egyes *settlement*-nek van egy különös feladata, mellyel kiválóan foglalkozik.

London 40 *settlement*-je közül különösen a Browinghall, Mansfieldhouse és Ruskinhall fordít nagy gondot az ingyenes jogi tanácsra, Mansfieldhouseban pl. hetenkint egy-egy este öt jogász áll a vagyontalanok rendelkezésére.

Igy áll az ingyenes jogvédelem ügye a külföldön.

Beszámoló. Baloghy Ernő, az ujverbázi kerület országgyűlési képviselője, kerületének több községében beszámolót mondott. A képviselő legutóbb Óverbázon, Ujverbázon, Kulán, Torzsán és Kucorán járt. Mindenütt a legnagyobb szeretettel fogadták. Baloghy Ernő részletesen nyilatkozott választói előtt a politikai helyzetről és többek között érintette a választói jog kérdését is. A pluralitás hívének vallotta magát és jelezte egyúttal, hogy a javaslat tárgyalása alkalmával a magyar nyelv minél nagyobb érvényesülésének az álláspontját is képviselni fogja a képviselőházban. Fejtegetéseit a választóközönség mindenütt teljes megnyugvással fogadta. Nyilatkozott a fuzió kérdéséről is, amelynek bekövetkezését szükségesnek mondotta, különösen abból a szempontból, hogy a jövő parlamentben is hatalmas többség támogatassa a kormányt. Végül hangsúlyozta, hogy az önálló bank megvalósítását feltétlenül szükségesnek tartja.

Az alkotmánypárt értekezlete. Az alkotmánypárt ma, pénteken este hét órakor értekezletet tart, amelyen gróf Andrássy Gyula belügyminiszter ismertetni fogja a választási reformra vonatkozó törvénytervezetét.

A végrehajtásról.

Zombor, 1908. november 5.

Nagyon sok vitára ad alkalmat az új végrehajtási novella, amelynek homályos rendelkezései közül a nagyközönséget talán az a kérdés érdekli legjobban, hogy *mit szabad a lakásban* lefoglalni. A székesfővárosi bírósági végrehajtók annak idején megtartott értekezletükön körülményesen foglalkoztak a végrehaj-

tási novella összes szakaszaival: Az értekezlet eredményét lapunkban ismertettük is.

Most dr. Márkus Dezső, a kir. kuria kisegítő bírása a „Jogtudományi Közlöny”-ben fűz magyarázatot a novella nagy sötétségbe burkolt 2. szakaszához.

Az érdekes magyarázatot közérdekű voltánál fogva az alábbiakban közöljük:

A butorok lefoglalása dolgában a lakás nagysága nem lehet döntő szempont, hanem egyesegyedül az ingóság szükségessége. A háznépet alkotók mindegyikének szüksége van egy-egy ágyra és annak felszerelésére; — egy-egy székre, de többnek együttvéve elégséges egy ebédlő és egy dolgozó asztal. Kettőnek-háromnak elég egy szekrény, egy ruhafogas és mosdóasztal. A főzéshez és étkezéshez föltétlenül szükséges edények, a fűtéshez és világításhoz nélkülözhetetlen eszközök nem vonhatók végrehajtás alá, de hogyha ilyen többféle van a lakásban, csakis a legegyszerűbb hagyható meg, tekintet nélkül az adós társadalmi állására. Diszító tárgyak, amelyek közé foglalás szempontjából függönyök, szőnyegek, egynél több fali vagy álló órák is sorozhatunk, épp oly kevésbé mentesek a foglalás alól, mint a lakásnak nélkülözhető butordarabjai.

Tehát a szalonbutor minden egyes darabja, dohányzó készletek, pihenésre szolgáló pamlagok, budoár-felszerelések, csillárok a jövőben is lefoglalhatók lesznek. Szóval: az új törvény csakis arról gondoskodik, hogy a végrehajtást szenvedőnek és háznépének megmaradjon a lakása, amelyben „tartózkodhatik, ülhet, dolgozhat, aludhatik; amelyet fűthet, világíthat; amelyben megfőzheti ételeit; mindez azonban csakis olyan mértékben, amely a legszükségesebbnek felel meg. Vendéglátásra berendezett, komforttal vagy fényűzéssel kellemessé tett lakásról, szórakozásra és ünneplésre is alkalmas ruhadarabokról, ilyenkor nem lehet szó.”

Csak a legszükségesebb ruhadarabokat lehet a végrehajtás alól kivonni. Ez alatt pedig egy, az illető évszaknak megfelelő teljes öltözet, felöltő és télikabát értendő, egy pár cipővel, azon az öltözetben és pár cipőn kívül, amelyet a végrehajtást szenvedő

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Az öreg zsoldáros.

Kis templomunk hátsó padjában
Kopott Zsoldár búsul magában.
Reménykedve várja, csak várja:
Mikor jő már öreg gazdája.

Csudálkozik egyre felette,
Hogy a por is már-már belepte.
Vasárnapra múlik vasárnap —
S hire-nyoma sincs a gazdának.

Pedig, ha szólt a harang szava,
A legelső mindig ő vala.
Téli fagyba, nyári melegbe
Az éneklést mindig ő kezdte.

Kedves zsoldárját csak fölesapta
S mint a szarvas hives patakra.
Óhajtozott szive az égbe
Uram, a te színed elébe! . . .

S egy mosolygó május-estelen
El-fel is szállt szépen, csendesesen . . .
S ott, hol nem kell többé a zsoldár,
Az égi kórusban dalol már.

Itt, e földön mimást se hagyott:

Csak zsoldárját s az üres padot.

Sopánkodott is a szóbeszéd:

— Eléneklé szegény mindenét!

. . . Szánják, mondják szegénynek mások

Mi tudjuk csak, dalos pajtások,

S a kopott könyv s az az árva pad:

E „szegény” volt — a leggazdagabb!

Lampérth Géza.

A fősvények.

— Miért adjam oda a méheknek az én finom, édes nedvet, mi közöm hozzájuk?
— Így boszankodott egy dus akácvirág, mikor a szorgalmas méhek körülzsongták az édes méznedvet akartak szini kelyheből, —
Eh, menjetek innen! Én bizony nem adok semmit, magamnak tartom meg az édességet!

És erre oly erősen megrázta magát és ide-oda himbalózott, hogy a méhek nem férhettek hozzá és tova szálltak jobb szívű virágot keresni.

— Vajjon miért adta neked a természet az édes nedvet? — kérde a szende nefeletts, mely közelében, a csermely szélén nyílt. — Adj a közjónak kincsedből, hiszen nem szerezted fáradsággal, Isten ajándéka az. Óh, ha engem megáldott volna oly dus

kincessel, mily örömet osztanám meg a szorgalmas méhecskékkal!

— De én nem akarok osztani senkivel sem, ami az enyém, azt meg is tartom magamnak, — felelt durcásan az akácvirág és még jobban hánytá-vetette magát.

— Kára, rá, rá, rá! — szólalt meg a tyúk a sövény mellett bujkálva; — az én gazdasszonyom elszedte minden tojásomat, én pedig csibéket akarok kelteni — bizony nem adom oda tojásaimat — itt a bokor alatt csinállok fészket, s ada rakom, hogy a gazdasszony rá ne akadjon.

— Hát aztán mit csinálsz a sok tojással? — kérde az öreg, tapasztalt házi-varangy. — Valamennyit nem bírod betakarni és átmelegíteni, s úgy elromlik hiába, hátha záporosó jön, akkor elázik a fészked. Add te csak oda tojásaidat annak, aki gon-
doz és enned ad.

— Ej mit értesz te ahhoz, meredt szemű varangy! Te már öreg vagy, most nem a régi világot éljük, mi fiatalok okosabbak vagyunk.

És a tyúk fészket kapart magának és oda tojta szép sárga tojását, nagyokat kodácsolva, hogy a harmadik szomszédában is meghallották.

Az akácfa alatt ült egy öreg ember, a meleg napon sütkérezve, reszkető kezében levél volt, melyet olvasott.

és háznépe a foglaláskor hord. A fehéreneműből is csak egyszeri váltóra szükséges darabok lehetnek mentesek a foglalás alól, tekintet nélkül az egyébként nagyon is jogosult tisztasági, egészségi szempontokra és a finomult izlésnek ugyszólván parancsoló igényeire. A törvény rendelkezését tehát az adós szempontjából a legszigorubban kell értelmezni, csak úgy, mint minden egyéb törvényes kedvezést. Az új törvény az adóst csak attól akarja megóvni, hogy a végrehajtás következtében ugyszólván meztelenül, további keresetre és önfentartásra képtelenül kerüljön ki a lakásból.

H I R E K .

Nyugdíjazás. A pénzügyminiszter Gulyás György zombori pénzügyigazgató-sági titkár saját kérelmére nyugdíjazta. A pénzügyminiszter a nyugdíjazás tényével kapcsolatosan nevezettnek munkásságáért őszinte elismerését nyilvánította.

Államsegély. A földmívelésügyi miniszter a sajkaslaki kath. magyar olvasókör részére 100 kötetből álló népkönyvtári gyűjteményt és ennek elhelyezésére szolgáló könyvtárszekerény beszerzésére 20 korona államsegélyt engedélyezett.

Református istentisztelet. A zombori ref. gyülekezet f. évi november hó 8-án délelőtt 10 órakor a reformáció ünnepelésére az ág. ev. imaházban istentiszteletet tart. — Arany Gusztáv, ref. lelkész. Kozma László e. k. főgondnok.

Tanítók estélye. A zombori elemi iskolai tanítók szokásos háziestélyüket a Stebler-féle sörccsarnok összes helyiségeiben holnap este 8 órai kezdettel megtartják s azon a tanügy barátait is szívesen látják.

Eljegyzés. Majtány József cukrász, a bezdáni polgári dalárda titkára, eljegyezte özv. Almássy né Simon Etelka uraszonyt Szegszárdról.

Szabad Lyceum. Folyó hó 8-án, vasárnap nyílik meg a Szabad Lyceum idei ciklusa. A megnyitó előadást, az új Magyarország kialakulását és irodalmát tárgyaló sorozatos előadások közül az elsőt Kohlmann Dezső dr., a zombori áll. főgimnázium tudós irodalmi tanára tartja *Széchenyi a magyar irodalomban* címen. Az előadás, mely mindenkinek szól és ingyenes, vasárnap délután 6 órakor kezdődik a városháza nagy dísztermében.

Esküvő. Nagy Lajos zombori kereskedelmi utazó f. hó 17-én esküszik örök hűséget Kirchner Irma kisasszonynak Budapesten.

Füleslabda-matsch. Az ujvidéki kir. kath. gimnázium füleslabda-csapata néhány tanáruk vezetésével f. hó 8-án vasárnap átrándul Zomborba, hogy a zombori áll. gimnázium füleslabda-csapatával mérkőzzék. A matschot a vásártéren d. e. 10 órakor ejtik meg s utána a múlt évi tornaverseny-ről elmaradt egy-egy versenyszámot is elintézik.

Eljegyzés. Vukov Máttyás a zombori kir. törvényszék tisztviselője eljegyezte Szakács Lenkét Bajmokról.

Pápai ünnepély. Már mult számban jeleztük, hogy a helybeli kath. legényegyesület X. Pius pápa 50 éves áldozó papi jubileuma alkalmából f. hó 8-án d. u. 5 órakor az egyesület helyiségében hódolati ünnepélyt rendez. Az ünnepély műsora: 1. Prolog. Szavalja Schmidt L. József. 2. Ecce sacerdos magnus. Preyer G. től. Énekli a legényegyesület vegyeskara. 3. Ünnepi beszéd. Mondja Littvay Péter egyesületi jegyző. 4. In Deo speravit. Weiss L. Op. 54. Énekli Rell Emma k. a. 5. Legenda. Előadja Mészáros Mariska k. a. 6. Jean Marie. Dráma 1 felvonásban. Irta Theuriet. Személyek: Théréz — Kaich Erzsike k. a., Jean Maire — Müller János dr., Joel — Schmidt L. József. Az ünnepélyre tisztelettel meghívja az egyesület a nagyközönséget. Belépődíj nincs.

Császár-jubileum. A zombori m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőség tisztikara folyó hó 5-én ünnepelte Császár Julián p. ü. számvizsgáló 40 évi szolgálati jubileumát. Jorgovics Döme p. ü. számtanácsos, számvevőségi főnök mélyen átgondolt és érzett szép beszéddel üdvözölte az ünnepeltet, kiemelte s példákat állított elő beszédében, a kötelességet lelkiismeretesen teljesítő tisztviselőt, ki 32 évet megszakítás nélkül, ritka szorgalommal egy állomáshelyen — Zomborban — töltött el, hol nemcsak főnökei becsülését és szeretetét birta mindenkor, hanem tisztársai részéről is hasonló érzelmekkel találkozott, minek legszebb bizonyága a lefolyt szép ünnepély. A számtanácsos üdvözlő szavaira az ünnepelt meghatóttan válaszolt s köszönetét fejezte ki. A tisztikar egy értékes szép ajándékkal kedveskedett kartsátnak, majd barátságos sörözésre vonult a Stebler-féle vendéglőbe, hol lelkesedéssel határozta el, hogy tiszteletére szombaton, folyó hó 7-én társasvacsorát rendez.

A középiskolai tanárok kérelme. Az országos középiskolai tanári kongresszus végrehajtó bizottsága terjedelmes felterjesztéssel fordult a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez. Felterjesztésükben kéri a státuszrendezésnek lehetőleg gyors végrehajtását. Ha már 1909-re egyáltalán nem volna lehetséges a rendezések érdemlegesebb megindítása, legalább 1910-re az egész létszámmra nézve hajtassék az végre; a tanárookra vonatkozólag már kijelentett státuszrendezési elvnek következetes és arányos kiegészítését; tehát az igazgatók és tanárképzőintézeti gyakorló-iskolai tanárok számára, továbbá a főigazgatók és gyakorlóiskolai igazgatók számára egy-egy felsőbb fizetési osztálynak, a tornatanárok számára pedig két fizetési osztálynak megnyitását, továbbá a státuszrendezésnek a felekezeti és községi tanárookra is egyidejű kiterjesztését.

Az egyenesadó felszólamlási bizottság tegnap kezdte meg a hódási m. kir. adóhivatal kerületéhez tartozó Hódás, Szilberek, Szentfűlöp, Liliomos, Bogyan, Paripás, Vajszka, Pincéd, Deryne, Militics, Bácsordas és Bács községekből beérkezett felebbezések tárgyalását. Tárgyalóhely: Zomborban, a pénzügyigazgatóság épületében, földszint.

Az amerikai elnökválasztás. Az Egyesült Államoknak ma már William Howard Taft az elnöke, noha hivatalosan csak február 10-én fogják kihirdetni. Kedden azonban eldőlt a kérdés, mert megválasztották a választófériakat, akiknek túlnyomó nagy többsége — háromszáz, száznyolcvan ellen — republikánuspárti. A választás váratlanul kedvezően ütött ki Taft-ra és a republikánusokra; mindössze tizzel kevesebb választóféri szavazta Taft-ra, mint most négy éve Roosevelt-re szavazott. Holott arra voltak elkészülve, hogy a demokrata párt jelöltje Bryan, a szenális, remek szónok veszedelmesen nagyszámu szavazatot fog meghódítani. A nemrég lezajlott nagy gazdasági krízis — azt hitték — a kispolgárok és a munkások igen sok szavazatot fogja elhódítani a republikánus párttól. A választási kampány azonban kitűnően sikerült, a kortes művészet szinte csodákat csinált és a szavazatok meglepő nagy többsége mégis a republikánus Taft-ra esett.

Háziestély. A zombori polgári kaszinóegyesület minden hónap első szombatján szokásos háziestélyét november hó 7-én szombaton ismét megtartja, amelyre az egyesület tagjait, azok családait, rokonait, jóbarátait ezúton hívja meg a rendezőség. Külön meghívók nem adatnak ki. Belépődíj nincs. Színház után kellemes szórakozás.

— Pénzt! Igen, az kellene neki! — dörmögött boszusan. — Én törődött öreg ember — én adjak neki pénzt! Hát tehetek én róla, hogy a háza leégett, a földjeit meg elpusztította a víz — furcsa! Hiszen ő fiatal, ép és erős, dolgozzék, keressen, éljen a hogyan tud — felesége beteg és nincs hova lehajtsa fejét — minek nősült? — Én nem mondtam neki, hogy vegye el azt a leányt, ki olyan szegény volt, mint a templom egere — szerette! — hát most érje be vele! — Az én szép pénzeszkémet, amit oly keservesen összekapargattam hosszú életemen át, bizony nem fecsérelem el, amíg élek — én segítem őt — hát nem tudja a bolond azt a példabeszédet: „Segits magadon, akkor Isten is megsegít”? —

Hiába ereszkedett melléje az emlékezet anyyala, eléje varázsolta rég elhalt nővére képét árva kis fiával karján, hiába sugá fülébe ez az angyal a szegény haldokló özvegy utolsó szavai: „Bátyám, könyörülj rajtunk! Ne hadd a fiamat éhen elveszni — az árva hálakönyvei áldást hoznak majd házadra!”

Az öreg ember nem akarta megérteni e hangokat, kezével hadonázott a levegőben, mintha egy alkalmatlan, zümmögő legyet akarna elkergetni, aztán apróra tépte a levelet és bele dobta a patakba...

Mikor a nap már a láthatár felé hajolt, a meleg tavaszi délután folytán a déli égen

egyre szaporodtak, tornyosultak a felhők, kezdetben vakitón fehérek voltak, mint a havasok csucjai, aztán lassanként szürkés színbe kezdtek játszani, míg végre sötétben, fenyegetően terjedtek, mohón el-elnyelve az ég vidám kéjének egy-egy darabját; a játszól szellő, mely eddig könnyedén enyelgett a virágokkal, egyszerre bösz viharra változott, menydörgés, villámlás érte egymást és nagy cseppekben megeredt a zápor, a fák hajlongtak, nyögtek és ime! az akácának letörött az az ág, melyen a fősvény, elbizakodott virágfűrt volt s most ott hevert vihártépően, záporozottan a sárban, méznedvével együtt — most már nem kellett a méheknek sem...

A takarékos tyuk másnap megint oda sompolygott nagy titokban a sövény alá, hogy megint odarakja a második tojást — s ime! a fészekben találta a tegnapi üres héját. Egy ürge menyét megitta tartalmát s most is ott leskelődött, hogy a másodikat elvigye kicsinyeinek.

A tyuk kiabált, rikácsolt s a varangy mondá:

— Fősvénykedtél, ugy-e, te okos tyuk; kinek van most haszna a tojásodból?... egy idegen tolvajnak!

Az öreg ember egy napon ott ült vasas pénzládája mellett, feje még kopaszabb, háta még görnyedtebb lett, görbe ujjai sóvár gyönyörrel turkáltak az arany- és ezüstpénzben,

nem sejté, hogy háta mögött ott állt a halál, csontkezében tartva a fővenyórát — az öreg olvassa pénzt és a főveny lassan, de folyton hull-hull, alul egyre szaporodik, felül egyre fogy és mikor lehullott az utolsó szem is — a halál lassan végig simított hideg kezével a vén magyar kopasz fején... ujjai görcsösen markoltak a pénzbe — hörgő sóhaj lehullt a száraz ajkáról s előre bukott a pénzpadlára kincseire, melyeket nem vihett magával... unokaöccse, kit nem akart segíteni, neje sirján agyonlötötte magát — kincsein idegen emberek, nevető örökösök osztozkodtak — egyetlen könny sem hullott koporsójára...

A pusztasírdomb felett pacsirta lengett a levegőben, dalos torkát fűrésztve a tiszta aetherben, zengé:

— Adjatok, adjatok — akiket a sors megáldott érdem és fáradság nélkül — adjatok szeretettel, kegyelettel, amint nektek adott. Segítetek mások baján, enyhítették a szenvedők fájdalmát — ne fősvénykedjete — ne gyűjtsetek kincseket azért, hogy székénybe zárjátok, ha nem akartok osztozkodni a szenvedőkkel, ha nem akartok áldozni a közzé oltárán — majd jön a fergeteg, a tolvaj, a halál — és a pénznek, az összezsurgogatott kincseknek ti nem veszitek hasznát!

Dr. Dömötör Győző zombori kir. törvényszéki joggyakornok, ki irodalmi működésével is méltó figyelmet keltett, a budapesti ügyvédvizsgáló bizottság előtt f. hó 3-án az ügyvédi vizsgát sikerrel letette.

A pálinka áldozata. Iggyuski Milos zombori zsárkóvác-szállási szerb napszamos folyó hó 1-én alaposan beszélt a csonoplyai bucsun, s részeg fővel indult hazafelé. Nem sok utat tehetett meg, mert Kerény alatt teljesen elvesztette erejét s befordult egy árokba, ahol mély álomba merült. A szerencsétlen emberre egy kerényi rendőr akadt rá. A magával tehetetlen embert felvette egy kocsiára és behozta a zombori rendőrségre. A rendőrségen sehogyan sem sikerült eszméltre hozni. Csak akkor nyitotta ki vérbeforgó szemét, midőn az orvos a feje bubján ejtett sebet vizsgálat alá vette. A fején levő seb eredetéről nem tudott felvilágosítást adni, annyit azonban a zombori ismerősei révén sikerült megtudni, hogy megrogzított pálinkaivó. — Bizony ideje volna már, hogy az emberek végre valahára belátnák az alkohol minden tekintetben káros hatását és így elejét vennék a sok szerencsétlenségeknek. Ismerünk számtalan oly esetet is, a midőn az alkokol még a boldog családi tűzhelybe is befészkelte magát és azt teljesen feldulta. A családapát elidegenítette gyermekeitől, hitvesétől. A szegény ártatlan csöppsegek apjuk részegsége miatt kénytelenek voltak az éhséget is elszenvedni. És a vége mi lett? A szerencsétlen embert egy kora reggel vagy az árokban lelték halva, vagy pedig önmaga volt kénytelen megválni az élettől, mert nem tudott lemondani az alkohol élvezetéről.

Allatdíjazás. A Bácsbodrog vármegyei gazdasági egyesület folyó hó 8-án Titelen az ottani gazdakör közreműködésével szarvasmarha kiállítását és díjazást rendez. Az ünnepély programja: 1. Reggel 8 óra 50 perckor Ujvidék felől érkező vonattal vendégek fogadtatása. 2. Dél előtt fél 10 órakor istentisztelet az ág. ev. templomban és 10 órakor pedig a rom. kath. templomban. 3. 11 órakor felvonulás a Titeli Gazdakör helyiségebe és a kiállítás megnyitása. 4. A bírálat befejeztével a díjak és oklevelek kiadása. 5. Délben 1 órakor társas ebéd. Delután: 6. A gazdakör vezetőségénél látogatás. 7. Kirándulás a titeli fensikra.

Leányrablók. Radovics Milán nevű bolgár kertész Zomborban szemet vetett egy esinos szerb lányra, aki azonban semmi áron sem volt hajlandó a bűnös szerelmet viszonzni. Vasárnap ismét megjelent nála, hogy újból szerencsét próbáljon, de minden siker nélkül. Ekkor a végső eszközhöz folyamodott. Tarsaival erőszakkal hurcolta Dózsa Pál nevű hasonfoglalkozású ismerősehez. A rendőrség értesülvén a dolog felől, Dózsa Pálhoz sietett, hogy az emberbőrbe bujt hiénák karmai közül kimentse a leányt. A hiénák azonban még a rendőrségnek is ellenszegültek és csak erős harc után adták ki védtelen áldozatukat. A leány ma már szabad, a tolvajok pedig a rendőrségen várják méltó büntetésüket.

Elvi jelentőségű határozatok. A közigazgatási bíróság konkrét esetekből kifolyólag a következő elvi jelentőségű határozatot hozta: Ha valamely adásvétel tárgyát képező ingatlant haszonélvezeti jog terhel: ezt a haszonélvezeti illeték alá eső mellek-szolgáltatásnak tekinteni nem lehet. — A felhívási időn belül benyújtott telekkönyvi kiigazítási kereset s ezen alapuló egész per bélyegmentes. — Az italméresi engedélyről való lemondás szerződészerű kikötése törvénybe ütköző cselekménynek nem tekinthető.

Magyar név. Klein Mór péterrévei illetőségű zentai lakos családi nevét „Kelemen”-re változtatta.

Egy szabadkai gyár csődje.

A szabadkai vattagyár részvénytársaság, amelyet a felszámolás alatt álló Bácskai Hitelbank alapított, csődbe jutott. A részvénytársaság két esztendő előtt 100000 korona tőkével alakult. A szabadkai törvényszék a csődöt elrendelte a részvénytársaság vagyonára. Tömeggondnokul Mukits Simon szabadkai ügyvéd, országgyűlési képviselő neveztetett ki.

Vakmerő utonállás. Bajmoki tudósítónk olyan merénylőről számol be, a mely élénk világot vet a mindinkább elfajuló közbiztonsági állapotokra. Pfeiffer Gergely és Beslity József községi rendőrök a határban folyó hó 4-én éjjeli szolgálatban voltak. A rendőrök mit sem sejtve, tették meg a kijelölt terület bejárását. Az éj sötétjében az utmenti árokból egyszerre előbujt 5 ember és a rendőröket hátulról orozva vasvillákkal és ólmos botokkal leverték. A rendőrök nem védekeztek a támadás ellen, mert már az első csapásoktól elvesztették eszméletüket. A merénylők az eszméletüket vesztett rendőröktől elvették fegyvereiket és eltörték. A rendőrök oly súlyos sérüléseket szenvedtek, hogy életben maradásukhoz kevés a remény. Pfeiffer Gergely, a ki 3 gyermeknek atyja, fején szenvedett halálos sérüléseket és a fülét is levágták. Beslity József 1 gyermek atyja koponyacsonttörést szenvedett. Pfeiffernek még volt annyi ereje, hogy bevánszorgott a községbe, de házáig nem mehetett, hanem az utcán esett össze. Beslity József a helyszínen maradt, ereje teljesen elhagyta és reggel 4 órakor találták ott vérbe fagyva a közeli tanyaiak. A csendőrség és rendőrség erélyes nyomozását siker koronázta, mert a tettesek közül Lebovics Márkót, Lebovics Jakabot és Lebovics Kázmért 4-én a déli órákban elfogták és a község házához kísérték. A többi két tettes elmenekült és mindezeig nem sikerült őket elfogni.

Véres verekedés. Hubai Péter 24 éves bajmoki napszámot ismeretlen tettesek f. hó 1-én éjjel életveszélyesen összeszurkálták. Hubait másnap reggel vérbefagyva találták a Liliom-utcában. A tetteseket még nem sikerült elfogni. A nyomozást megnehezíti az a körülmény, hogy Hubai eszméletlen állapotban van és kihallgatni nem lehet.

Garázda munkások. Jandl János és Cselők Antal ujvideki téglagyári munkások hétfőn délután többek magukkal együtt mulattak egy korezmában. A mulatozásnak összeszólalkozás, majd verekedés lett a folytatása és midőn ennek megakadályozása céljából Kobilarov Szvetozár rendőr a korezmában megjelent, valamennyien a rendőrnek estek, úgy hogy az kénytelen volt kardot rántani, melylyel Jandl leütötte, majd az időközben segítségül jött rendőrtársaival az egész verekedő társaságot ártalmatlanná tette. A garázda munkások ellen a büntető eljárás megindított.

Öngyilkos uriasszony. Szabad-öngyilkosságot követett el Elek Artur államvasuti ellenőr neje. Megmérgezte magát s mire segítségére siettek, már halálos kinok között vergődött. Másnapra azután meghalt. Régi idegbetegsége miatt vált meg az élettől.

Nagy fizetésképtelenségek. Birly József bórkereskedő Ujvidéken fizetésképtelenséget jelentett. Az áruadósság 63000 korona, a pénzádósság 84000 korona, az aktívákat 87000 koronára teszik. — Róth Armin kalap- és cipőkereskedő Szabadkán szintén fizetésképtelenséget jelentett. Az áruadósság 160000 korona, a pénzádósság 40000 korona. Érdekelve vannak budapesti, bécsi és csehországi cégek.

Tűz. Titeli tudósítónk írja: Kneffely Gyula földbirtokos kukoricája és gabonája eddig még ismeretlen okból kigyulladt. A kár 10000 korona, ami biztosításból jó részben megtérül.

Változás az adók kivetésében.

A pénzügyminiszter rendelettel utasítja a zombori pénzügyigazgatóságot, hogy eltérően az eddigi gyakorlattól, az első- és másodosztályú kereseti adót ezentul márciusban, a fegyveradó pedig augusztus második felében vessék ki.

Allat az emberben. Mikics Jakab kunbajai ember részeg fővel a tavankuti országúton megtámadott egy, az uton haladó kis leánykát, hogy állatias szenvedélyének feláldozza. A leányka segély kiáltásaira a közelben dolgozó munkások figyelmesek lettek és kiszabadították veszedelmes helyzetéből. A leány a félelemtől ideges szivgörcsöket kapott. A brutális ember ellen megindították a büntető eljárást.

Szerencsétlenség. Sajkásszentivánon m. hó 30-án az épülő ág. ev. templomban a boltozat egy része ismeretlen okból beszakadt és maga alá temette az ott dolgozó 4 munkást, akik mindnyájan súlyos sérüléseket szenvedtek. Hogy kit terhel a felelősség, a megejtendő vizsgálat fogja kideríteni.

Elvi döntés. A belügyminiszter egy felmerült konkrét eset alkalmából elvi jelentőségű határozatként mondotta ki, hogy aki ültetvényes kertjében szomszédjának kárttevő csirkéjét flóbertpuskával lelőtte, az 1870. évi XL. t. c. 115. szakaszába ütköző kihágás miatt nem büntethető.

Vasuti karambol. Szerencsére emberáldozat nélkül esett meg a napokban egy kisebb vasuti karambol a szabadkai pályaudvaron. A bajai személyvonatot állították össze, amikor Budapest felől egy tehervonat robogott be az állomásra. A karambol annál különösebb, mert a tehervonatot megállították a pályaudvaron kívül s csak azután bocsátották be. Ez volt különben a szerencse is, mert a tehervonat meglehetősen lassan gurult be a pályaudvarra, s így a vele szemközt jövő vonattal való összeütközés nem volt rendkívüli erős. Az egyik vonat fékezőjét az összeütközés kidobta a fékezőből. És éppen az a két kocsi zuzódott össze, mely között a fékező a bódéjában ült.

Elloptak egy háztetőt. A lopás művészetében haladnak a bajai tolvajok. Eddig csak nadrágot, libát, meg más ehhez hasonló emelhető dolgokat loptak. Legujabban Schönberger Dező tett panaszt a rendőrségnek, hogy ismeretlen tettesek leszedték a magtárának háztetejéről a cserepet, leszedték a léceket és még ennek tetejébe elvitték a padláson volt árpát is.

A játék vége. Róth József, az óbesei Schumacher-féle gőzmalom alkalmazottja a napokban a biciklivel játszott; játék közben a bicikli elkapta a kezét és a gyorsan forgó kerék két ujját úgy összeroncsolta, hogy le kellett vágni.

SZÍNHÁZ.

Folyó hó 3-án, kedden kezdte meg előadásainak sorozatát Polgár Károly színtársulata, Földes Imrénének **A császár katonái** című 3 felvonásos színművével.

A színtársulatról — tekintettel arra, hogy eddig csak két előadást láttunk — kritikát még nem lehet mondani; reméljük azonban, hogy a derék igazgató minden igyekezetével oda fog törekedni, hogy városunk színpártoló közönségének élvezetes előadásokat nyújtson és ezzel igyekezni fog régi jó hírnevét e városban is megerősíteni.

Magát a darabot, annak meséjét feleslegesnek tartjuk részletezni, annál is inkább, mert annak idején a budapesti lapok e tekintetben alaposan kimerítették a kritika tárházát.

Erről tehát csak annyit, hogy az író kissé túlozva állítja elénk a katonai fegyelmet, mindenek fölött elsőnek tartó „igazi katonát”, ki saját boldogságát is kész feláldozni a rideg és szigorú katonai elvekért, anélkül, hogy ezzel hazájának hasznára lehetne és végül, aki a katonai fegyelem sulya és ahhoz való törhetetlen ragaszkodása miatt összeütközésbe jövén önmagával s egy revolver

golyóval vet véget életének és karrierjének, melyért pedig mindenre képes volt.

Ezt a szerepet (Szilassy Ernő kapitány) Gózon Béla játszotta. Szerepét tulságosan komolyan töltötte be. Menyasszonya, Karády Erzs (Halasi Mariska) jól játszotta szerepét és reméljük, hogy lesz alkalom játékaról még bővebben is nyilatkozni.

Közmegeledést kellett Kabos Gyula (Schneller ezredes), Remete Géza (Karády Zoltán), Barna Andor (Szedlacsék tiszthelyettes) és Radványi Dezső (Ferenc, Karádyék szolgája) játéka.

Végül ki kell emelnünk Virányi Sándort, — Joász Géza főhadnagy szerepében — ki a bohém, a rideg katonával merő ellentétben álló, jó érzésű tisztet kitűnően alakította és megmutatta, hogy mióta nem láttuk, sokat tanult és szépen haladt.

A darab összjátékán és rendezésén mi kifogásolni való sincs, egyedül azt kívánjuk megjegyezni, miszerint nagyon furcsa színben tűnt fel az, hogy egy oly előkelő háznál, mint Karádyéknál, ujnői vastagságra álljon a por a padokon és székeken és nyomot hagyjon a katonatisztek egyenruháján.

Szardán, folyó hó 4-én került színre a **Koldusdiák** 3 felvonásos operette. A darabban Barna Andor hirtelen megbetegedése miatt szerepváltozás állott be, — amennyiben Barna szerepét az „utolsó pillanatban“ Remete Géza vállalta el.

Ezt az „utolsó pillanatot“ jó is volt a közönségnek tudomására hozni, különben mindenki nagyon csodalkozott volna, miért olvassa szerepét az egyik főszereplő.

Mindazonáltal a segítségért elismeréssel adózhatunk Remetének — leszámítva természetesen olykori — de a beugrás miatt még megbocsájtható — hamis énekét.

Radványi Dezső (az egyetem másik tanulója) igyekezettel játszotta szerepét és kellemes hangjával pótolni törekedett Remete hiányait, melyekbe saját akaratán kívül esett.

Minden tekintetben megérdemelt taps jutalmazta Pataki Vilmát (Laura) igazán kellemes, tiszta, szép hangjáért és rokonszenves modoráért.

Peterdi Etel (Bronislava) szintén jól adta a csintalan és utóbb fűlig szerelmes grófkisasszonyt.

Csolnakosi Gyula (Ollendorf ezredes) és Halasiné Etel (Novalszka grófné) szintén dícséretet érdemelnek.

Polgár Károly régi jó humorát vitte bele abba a kis szerepbe, melyet mint tömlőcmester, Remete helyett játszott.

A darab összjátéka a szerepváltozás miatt nem valami fényes volt, — annál kevésbé, mert egyes olyan szereplők sem tudták a szerepeiket, kik nem ugrottak be, hanem saját szerepeiket játszották.

Elismeréssel kell nyilatkoznunk a zenekarról és csak gratulálhatunk az igazgatónak eszméjéhez, hogy a szegedi honvédszenekart szerződtette a színi-évadra. Leszámítva, hogy a kis színházban kissé erősnek tűnt fel a zenekar, — minden tekintetben a legnagyobb megeledés hangján emlegethetjük rendes, fegyelmezett és szép összjátékát. L.

Borzalmas lelet.

Zombor, 1908. nov. 5.

Folyó hó 3-án, délután a Stebler Béla szőlejtől mintegy 300—400 lépésre elhuzódó Mosztonga partján felhalmozott szemét és nádtörmeléket annak tövében játszadozó gyermekek véletlenül felgyújtották.

A közelben dolgozó munkások összeszaladtak és már-már a nádasra átterjedni kezdő tüzet sikerült nekik nagy erőfeszítéssel lokalizálni.

A Mosztonga nádjából ennek dacára mégis kiégett egy kis darab. Amint az emberek a paraszat kotorták, egyikük nem messze a tűz helyétől, a nádasban női ruhadarabokat látott, amire figyelmeztette a többieket.

Eleinte nem nagy figyelmet fordítottak rá, később azonban az egyik ember botjával félretaszította rongydarabokat és ijedten kiáltott fel. A rongyok között egy emberi koponya feküdt.

Munkában a rendőrség.

A rendőrség csakhamar a helyszínén termett és nyomban felkutatta a hullakörűli területet.

Alig pár lépésre a csupasz koponyától egy lábszárcsontot, majd egy medencecsontot találtak.

Puhatólják a személyazonosságát.

Jablonszky Miklós kapitány a legszelebbkörü nyomozást indította meg a hullá személyazonosságának megállapítása iránt és a hullá maradványait a városi kórházba szállította.

A koponyacsonton kevés huscafaton lógó őszes hajból megállapították, hogy *asszony*. A medencecsont, valamint a lapockacsonton semmiféle hus nem volt, valószínűleg a szerencsétlenül a kóbor kutyák lakmározta.

Felismerik a halottat.

A helyszínén talált szoknya- és ingmaradványait Jozich Sándor munkás eltűnt feleségének holmijaként ismerte fel.

Eltűnt a felesége.

Még a nyáron Jozich Sándor 78—80 éves munkás bejelentette, hogy felesége, Jozich Sándorné szül. Nasztasits Kati, aki egyébként nem teljesen normális eszjárású asszony, eltűnt. A 80 éves asszony, míg férje nem volt odahaza, mehetett ki a házból és többé elő sem került.

A rendőrség mindenfelé kereste, de nyoma veszett.

Ha a gyermekek játéka közben fel nem gyullad az összehordott gaz talán soha sem került volna elő a szerencsétlen asszony, aki fűvet szedni mehetett a Mosztonga partjára, ahol egy mélyedésbe bukva lelta halálát.

Adományok

a Zomborban, Bács Bodrog vármegye székhelyén felállítandó Bákózi szoborra.

XLII. SZAMU KIMUTATÁS.

Át hozat 9614.96 K

448. *Csávoly község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Pest Ferenc 60 fil., Grünfelder Lipót 50 fil., Hallósy Endre 50 fil., Hallósy Kornél 1 kor., Michler Nándorné 30 fil., Olvashatlan 20 fil., Schwarz Lajos 30 fil., dr. Szucsics Sándor 1 kor., összesen 4.40 K

449. *Gádor község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Bergmann Ignác 1 kor., Eiseemann Mihály 1 kor., Gádor község 10 kor., Jenovai János 1 kor., Obert Antal 1 kor., Rokenstein Nándor 2 kor., Szalay Zsigmond 2 kor. 18.— K

450. *Sohr Aranka* urleány Bezdán, gyűjtőívén adakoztak: Bachrach Lajosné 1 kor., Chvojka szül. Sohr Etelka 1 kor., Füller Izidor 50 fil., Krieg János 30 fil., Lövinger Imre 20 fil., özv. Nyáry Pálné 2 kor., Peschke Károlyné 50 fil., Sohr Aranka 1 kor., Sohr Imre 20 fil., összesen 6.70 K

451. *Gyöngyös város tanácsa* gyűjtőívén adakozott: Gyöngyös város 10.— K

452. *Bartol István János fia* Doroszló, gyűjtőívén adakoztak: Diósy Imre 1 kor., Lositz Sándor 20 fil., Rácz Gergely 1 kor., Roheim József 50 fil., Stock Bálint és neje 1 kor., Turkál Mihály 50 fil., Varga István 30 fil., összesen 4.50 K

453. *Heves vármegye törvényhatósági bizottságának* gyűjtőívén adakozott: Heves vármegye közönsége 100.— K

454. *Budapesti m. kir. állatorvosi főiskola* gyűjtőívén adakoztak: dr. Kóssa Gyula 6 kor., N. N. 2 kor., összesen 8.— K

455. *Budapest székesfővárosi m. kir. államrendőrség* gyűjtőívén adakoztak: dr. Arányi Taksony 1 kor., Báthory Lajos 20 fil., Boer Béla 50 fil., Bogyó Imre 20 fil., Cser-

niezky Jenő 20 fil., Frank Lajos 20 fil., Grabovszkyné 20 fil., Hoek Ambrus 20 fil., Kemény Gábor 20 fil., Nagy Imre 20 fil., Olvashatlan 20 fil., Olvashatlan 20 fil., Olvashatlan 20 fil., Olvashatlan 10 fil., Olvashatlan 20 fil., Raak Rezső 20 fil., Sipos Irén 20 fil., Szmétana György 20 fil., Tibay János 10 fil., Tollár József 20 fil., Vargha Károlyné 20 fil., Varga Ödön 20 fil., Zsankovszky N 50 fil., összesen 5.80 K

456. *Pencs Ádám* Gara, gyűjtőívén adakoztak: Kazal Mária 2 kor., Pencs Ádám 2 kor., összesen 4.— K

457. *Doroszló község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Babos János 20 fil., Bódy Andor 50 fil., Bozsits Ferenc 20 fil., Doroszlói katolikus kör 1 kor., Doroszló községe 10 kor., Doroszlói polgári kaszinó 2 kor., Gellér Imre 20 fil., Király Márton 40 fil., Kocsis Antal 40 fil., Kovács Antal 1 kor., Pákay János 40 fil., Papp István 10 fil., Pastyik Elek 30 fil., Samu István 20 fil., Samu János 20 fil., Samu János 30 fil., Samu Márton 20 fil., Stock Bálint 30 fil., Tancsik János 20 fil., Varga Ferenc 20 fil., dr. Wilhelm Ignác 1 kor., Zámbo András 20 fil., összesen 19.50 K

XLIII. SZAMU KIMUTATÁS.

458. *Felső-kaból község* előjárósága gyűjtőívén adakozott: Felső-kaból községe 20.— K

459. *Gombos Ignác dr.* ügyvéd Zombor, gyűjtőívén adakoztak: dr. Gombos Ignác 10 kor., dr. Jusits Elemér Hódság 10 kor., összesen 20.— K

460. *Apatin község* előjárósága gyűjtőívén adakoztak: Aman Bálint 1 kor., Apatin község mint erkölcsi testület 25 kor., Lukács Gyula 1 kor., Neuser Mór 60 fil., Papp Jenő 1 kor., Pavlovits Mladen 1 kor., Tuczakovits Antal 1 kor. 30.60 K

461. *Budapesti (budai) tanítóegyesület* gyűjtőívén adakoztak: A tanítóegyesület 6.— K

462. *Szeged sz. kir. város* gyűjtőívén adakozott: Szeged sz. kir. város közönsége 100.— K

463. *Dohai járás főszolgabíró-sága* gyűjtőívén adakozott: Cseh István dohai körjegyző 1.— K

464. *Lovag Stöhr Szilárd* Kassa, gyűjtőívén adakozott: dr. Stöhr Szilárd 2.— K

465. *Fernbach János* nagybirtokos Kossuthfalva, gyűjtőívén adakoztak: Fernbach János 50 kor., Fernbach Jánosné 50 kor. 100.— K

466. *Modor r. t. város* gyűjtőívén adakozott: Modor r. t. város közönsége 10.— K

467. *Hertl Károly* vendéglős Zombor, gyűjtőívén adakoztak: Hertl Károly 3 kor 35 fil., Mattas András 1 kor., Széll József 40 fil., Vianás Sándor 40 fil., összesen 5.15 K

468. *Kucorai Olvasóegylet* gyűjtőívén adakoztak: Baron János 20 fil., Göttel Miklós 20 fil., Hittenberger Károly 40 fil., Krumesz Péter 20 fil., Kucorai Olvasóegylet 2 kor., Lisztmayer Jakab 20 fil., Lisztmayer János 40 fil., Roth Jakab 50 fil., Sperling Rezső 40 fil., Scherer Fülöp 40 fil., Teller Károly 30 fil., Ujtalasy Mihály 50 fil., ifj. Ziegler Fülöp 40 fil. 6.10 K

Összesen 10096 71 K

Vujevich Alajos,
pénztárnok.

Szerkesztői üzenet.

K. J. Bajmok. A küldött közleményekért fogadjunk köszönetünket.

Kajabusz. A tárcacikket megkaptuk és legközelebb leközöljük. Öszintén köszönjük s bizakodva várjuk a küldendőket.

HIRDETÉSEK.**BUDAPESTI
Szivattyú- és Gépgyár Rt.**= BÁCSEGYEI KÉPVISELETE =
SZELES IENŐ Zombor.= MINTARAKTÁR =
kútszivattyúkban és tűzifecskendőkben.
HAZAI GYARTMANY.

345-35-20 35-21

A legrégebb és a legjobbban
értesült magyar ujság az**EGYETÉRTÉS**A társadalom minden köré-
ben egyformán kedvelik. A
magyar családok hirlapja.

Előfizetési ára: egy hóra 2.40 K.

Főszerkesztő: **Dr. Pap Zoltán.**Szépirodalmi főmunkatárs: **Eötvös Károly.****Kérjen mutatványszámot.**Nagy elterjedtsége folytán
hirdetéseivel minden iparos
és kereskedő az Egyetértés-
ben biztos eredményt ér el.
Minden cikk hirdetése alkal-
mas, mert olvasóközönsége
vegyes.

5-5

130-5-5

Kérjen hirdetési prospectust.**Árverési hirdetmény.**Alulirt közbirtokosság közhírré teszi,
miszerint tulajdonát képező, a Tiszán üzendő,
Padé—Ada közlekedő rév- (komp)-jogot, va-
lamint Padé határában, a Tiszában üzendő
halászati jogot **folyó évi november
hó 14-én Padén**, a közbirtokosság tit-
kári hivatalában d. u. 4 órakor nyilvános
árverésen örökösen eladja.Közelebbi árverési feltételek a közbir-
tokossági titkárnál megtekinthetők.Zárt írásbeli ajánlatok is elfogadtnak,
melyekben kiteendő, hogy az árverési felté-
teleket ismeri s azokat ajánlattevő elfogadja.
Kikiáltási ár a komp- (rév)-jogra 32.000 kor.
a halászatra . . . 4.000 kor.
vagy mindkét jogra összevéve . 36.000 kor.

Bánatpénz 10%. 3-2

Padé, 1908. évi október hó 31-én.

Padéi közbirtokosság.**ELADÓ.**Széchenyi-körut 20. és
21. számú házak sza-
bad kézből eladó.

3-1

Bővebbet:

Széchenyi-körut 20. sz.

Jegyzői irodámban adóügy-
ben jártas egyén 3 korona
napidij mellett állandó és
azonnal alkalmazást nyerhet.
Levélbeli jelentkezések alul-
írotthoz intézendők.

Bácstóváros, 1908. október 29.

Nicolics Aurél,

jegyző. 3-2

Eladó ház.A Szelencsében, Csihás Benő
utca 13. sz. alatt levő öt
szobából, fürdőszobából és a
szükséges mellékhelyiségek-
ből álló ház szabad kézből
eladó. Bővebb megtudható:**Teltsch Gáspár**

optikusnál Zomborban, Kossuth Lajos-utca.

3-3

ITT MEGRENDELHETŐK:VÁLTÓK
GYASZLAPOK
SZÁMLAK
LEVÉLFEJEK
NÉVJEGYEK
ELJEGYZÉSI ÉS
ESKETÉSI KARTYÁK
SÍMA- ÉS
DOMBORNOMATU
MONOGRAMMOK**BITTERMANN NÁNDOR és FIA**

= KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE =

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

= PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON. =KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK
ÉS A
KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „BÁCSKA” KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:HIRLAPOK
MŰVEK
NAPTÁRAK
TÁBLÁZATOK
FALRAGASZOK
KÖRLEVELEK
TÁNCVIGALMI
MEGHÍVÓK
TÁNCRENDÉK
ÉTLAPOK

A magyar királyi államvasutak téli menetrendje.

ÉRVÉNYES 1908. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-ÉTŐL.

Oda						Budapest—Zimony—Belgrád.						Vissza	
gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	szem. v.	gyorsv.	szem. v.	tv. sz. sz.	gyorsv.	szem. v.	
7.10	7.4		1.55	3.20	10.10	ind.	BUDAPEST k. p. u.	érk.	6.00	9.40	1.05	6.55	10.00
10.14	12.32		6.20	6.36	3.54	érk.	SZABADKA	ind.	11.50	4.55	9.50	1.52	6.37
10.30	1.22		4.05	6.48	5.20	ind.	SZABADKA	érk.	10.21	7.17	9.38	1.21	6.25
	1.51		4.33	7.10	5.52		Csantavér		9.52	6.48		12.53	
11.03	2.17		5.04	7.24	6.22		Topolya		9.29	6.26	9.07	12.31	5.52
11.23	2.44		5.31	7.42	7.03		Kishegyes-Bácsfeketehegy		8.58	5.56		12.03	5.34
11.37	3.02		5.51	7.55	7.25		Ujverbász		8.36	5.34	8.38	11.45	5.16
11.51	3.21		6.17		7.46		Okér		8.10	5.09		11.19	5.01
12.03	3.36		6.35		8.13		Kiszás		7.46	4.51		11.04	4.47
12.20	3.57		6.57	8.37	8.35	érk.	UJVIDÉK	ind.	7.22	4.27	7.55	10.42	4.29

Oda						Szeged-Rókus—Szabadka—Dálya						Vissza				
szem. v.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	gy. v.	sz. v.	tv. sz. sz.	sz. v.	sz. v.	gyorsv.	szem. v.	szem. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.		
3.05	7.48	11.30	3.10		4.55	6.34	10.20	ind.	SZEGED-ROK.	érk.	7.25	10.48	2.52	7.53	10.01	12.12
3.22	8.04	11.46	3.29		5.11	7.01	10.36		Rószke		7.10	10.33	2.38	7.39	9.42	11.57
3.36	8.18	12.00	3.44		5.26	7.28	10.50		HORGOS		6.54	10.21	2.25	7.26	9.26	11.44
3.50	8.31	12.13	3.58		5.39	7.51	11.05		Királyhalom		6.41	10.09	2.11	7.14	9.10	11.31
4.05	8.44	12.28	4.14		5.52	8.12	11.18		Palier		6.27	9.55	1.58	7.03	8.54	11.18
4.17	8.55	12.40	4.27		6.03	8.31	11.30	érk.	SZABADKA	ind.	6.15	9.44	1.47	6.53	8.35	11.05
5.00	10.25	2.02		6.55	7.00			ind.	SZABADKA	érk.	6.00		1.00	5.58		10.37
5.25	10.50	2.26			7.27	7.56			Tavankut		5.25		12.38	5.34		10.11
5.45	11.13	2.46			7.53	8.35			Bajmok		4.58	8.48	12.21	5.17		9.53
6.17	11.45	3.17			8.06	8.55			Nemesmlities		4.05	8.20	11.45	4.41		9.14
6.31	11.59	3.31			8.25				érk. ZOMBOR	ind.	3.39	8.08	11.30	4.25		8.56
7.20	12.26	4.00			8.36				Bácszentiván			7.46	10.55	4.00		8.26
7.35	12.39	4.13			8.47				Szond			7.34	10.37	3.46		8.07
7.47	12.50	4.24			8.48				érk. GOMBOS	ind.		7.21	10.25	3.34		7.54
9.18		5.25			9.48				ind. ERDŐD	érk.		6.13	9.17			6.03
9.30		5.37			9.58				érk. DÁLYA	ind.		6.02	9.05			5.50

Oda						Kiskunhalas—Bácsalmás—Rézöce						Vissza	
v. v.	v. v.	v. v.	ind.	érk.	v. v.	v. v.	v. v.	ind.	érk.	v. v.	v. v.	v. v.	v. v.
3.50	12.27	6.22			5.39	2.27	10.52						
4.03	12.40	6.35			5.28	2.14	10.39						
4.20	12.57	6.50			5.14	1.57	10.22						
4.37	1.16	7.07			4.59	1.40	10.05						
4.58	1.50	7.25			4.48	1.27	9.52						
5.21	2.30	7.45			4.20	1.24	9.20						
5.44	2.53	8.06			4.00	1.11	8.55						
5.52	3.01	8.14	érk.		3.52	12.00	8.44						
6.16	3.30	8.22	ind.		3.42	11.21	8.24						
6.36	3.52	8.42			3.26	11.01	8.04						
6.49	4.10	8.49			3.18	10.51	7.54						
6.57	4.18	8.6			3.11	10.34	7.37						
7.17	4.38	9.05			3.00	10.21	7.24						
7.29	4.50	9.15			2.49	9.58	7.03						
7.45	5.06	9.27	érk.		2.35	9.40	6.45						

Oda						Óbecse—Ujvidék						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.	sz. v.	v. v.	sz. v.	
4.20	9.45	3.45			6.28	12.43	7.31						
4.42	10.11	4.07			6.07	12.20	7.10						
5.07	10.31	4.27			5.51	11.53	6.53						
5.27	11.02	4.47			5.27	11.19	6.26						
5.42	11.18	5.12			5.12	10.46	6.11						
6.05	11.45	5.25			4.56	10.28	5.55						
6.14	11.54	5.34			4.40	9.59	5.35						
6.27	12.09	5.47	érk.		4.26	9.43	5.19						
6.29	12.13	5.53	ind.		4.25	9.42	5.18						
6.53	12.40	6.17	érk.		4.00	9.15	4.56						

Oda						Ujvidék—Vaskapu—Titel						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	sz. v.	ind.	érk.	v. v.	sz. v.	sz. v.	
6.54	5.25				6.00	3.11							
7.17	5.52				5.33	2.48							
7.18	5.55				5.28	2.47							
7.44	6.24				5.06	2.29							
7.55	6.40				4.43	2.10							
8.10	7.03				4.25	1.55							
8.24	7.22				4.04	1.41							
8.37	7.40				3.48	1.29							
8.50	7.54				3.32	1.15							

Oda						Hegyes-Feketehegy—Palánka						Vissza	
v. v.	v. v.	v. v.	ind.	érk.	v. v.	v. v.	v. v.	ind.	érk.	v. v.	v. v.	v. v.	
7.10	3.03	7.47			5.41	11.17	5.22						
7.29	3.27	8.07			5.21	10.58	5.02						
7.47	3.52	8.26			5.10	10.47	4.51						
7.57	4.04	8.36			4.45	10.25	4.30						
8.10	4.34	8.49			4.33	10.13	4.19						
8.34	5.04	9.11			4.16	10.00	4.01						
8.50	5.28	9.27			3.51	9.35	3.37						
9.21	6.14	9.38			3.40	9.24	3.26						
9.53	6.50	10.09	érk.		3.00	8.18	2.35						

Oda						Szabadka—Baja						Vissza	
sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	
4.33	10.32	1.57	7.05	ind.	8.40	1.08	6.15	10.10	ind.	8.40	1.08	6.15	10.10
5.17	11.16	2.41	7.49		7.53	12.18	5.27	9.20		7.53	12.18	5.27	9.20
5.57	11.54	3.24	8.40		7.22	11.47	4.56	8.49		7.22	11.47	4.56	8.49
6.03	12.00	3.30	8.46		7.07	11.21	4.43	8.33		7.07	11.21	4.43	8.33
6.35	12.31	4.13	9.17		6.36	10.49	4.12	8.02		6.36	10.49	4.12	8.02
7.17	1.10	4.55	9.59	érk.	5.51	10.05	3.28	7.18	ind.	5.51	10.05	3.28	7.18

Oda						Baja—Ujvidék						Vissza	
sz. v.	v. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	v. v.	v. v.	sz. v.	
4.00	7.22	1.15			8.53	3.23	7.00						
4.11	7.32	1.25			8.46	3.15	6.52						
4.25	7.45	1.38			8.31	2.59	6.36						
4.51	8.10	2.01			8.10	2.37	6.10						
5.09	8.26	2.16			7.55	2.17	5.47						
5.37	8.54	2.39			7.38	1.57	5.25						
5.56	9.12	2.56			7.14	1.28	4.58						
6.15	9.31	3.14			6.55	1.08	4.34						
6.25	9.41	3.23			6.45	12.57	4.23						
3.10	6.51	3.46	érk.		5.53	11.20	5.40						
3.17	6.57	3.52	ind.		5.46	11.13	5.31						
3.27	7.07	4.02			5.37	11.04	5.22						
3.35	7.16	4.11			5.29	10.56	5.15						

Első Délmagyarországi Nádfontgyár
SZOND (Bács-Bodrog megye).

Alulírott tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az összes **nádfontok** (stokatur) és **gomb-szőgek** a legjutányosabb árban eladók.

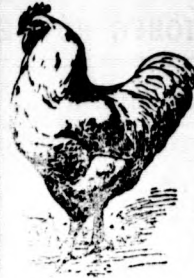
Továbbá jótállás mellett eladok legjobb minőségű **mészt.** Tiszta, kövektől mentes. 10,000 kilonként Szondról szállítva 340 korona. **Több waggon rendelésnél árendemény!** Kisebb rendelésnél viszonteladók árkedvezményben részesülnek.

Állandóan nagy raktár **folyékony kátrány, kátránylemez és cementben,** melyek a legolcsóbb árakon szereshetők be.

Tisztelettel 100-29

MERKL JÁNOS
SZOND,

Bács-Bodrog megye, (Pályaudvar mellett.)

Kitüntetések:

Arad
Budapest I.
Budapest II.
Bécs
Belgrád
Lovrin
Nagybecskerek
Nagyvárad
Pozsony
Pécs
Pancsova
Szófia
Szeged
Szatmár
Szabadka
Temesvár
Veszprém
Zenta

Hagyatott nagy aranyérem.

Őszi szállításra előjegyezhető

REITTER OSZKÁR

főkapitány fajbaromfigazdaságában

Nagybecskereken

fajtiszta telivér baromfiak:

Angol emdeni liba darabja korona

hím tojó

25 25

Valamivel gyengébb " "

20 20

Sárga orpington " "

10 8

Fehér orpington " "

15 10

Pekingi kacsa " "

10 8

HIRDETÉSEK

FELVÉTELEK

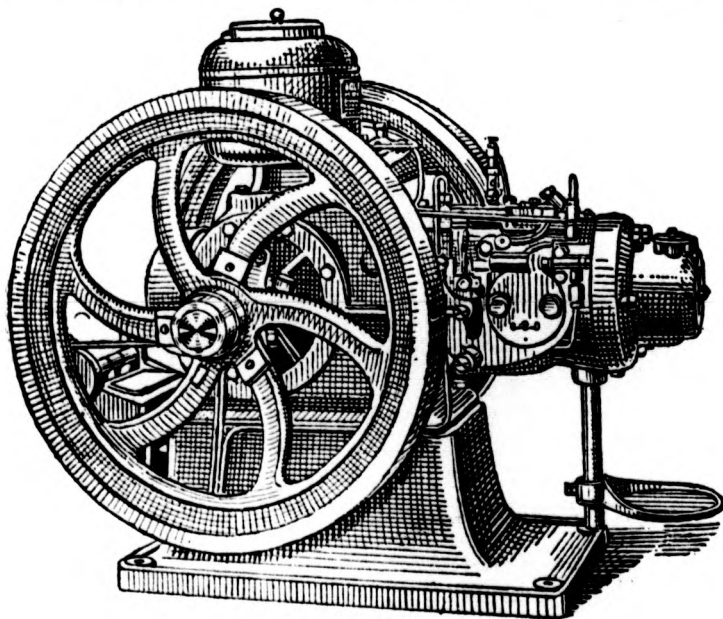
LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Eredeti svéd gyártmányu

BOLINDERS NYERSOLAJMOTOROK és LOKOMOBILOK.

∴ LEGOLCSÓBB ÜZEM MÁR KIS MOTOROKNÁL IS ∴

Költség 12 Bp. motornál évi 3000 munkasóra:

Bolinders nyersolajmotornál nyersolajra ca. 1260 K.

Benzinmotornál adómentes benzine ca. 2500 K.

Gőzgepnél szénre és fűtőre ca. 3000 K.

Tehát a Bolinders motor ára teljesen kifizetődik az elért megtakarításban.

ca. 4 1/2 év alatt benzinmotorral szemben.

ca. 3 1/2 év alatt gőzgéppel szemben.

Pénzügyi ellenőrzés nincsen. Kezeléshez nem kell gépész.

Könnyen kicserélhető alkatrészek.

Gyors üzembehelyezés.

Robbanás nyersolajnál kizárva. Csekély hűtővízfogyasztás.

Önműködő központi kenés.

Legjobb hajtóerő bármely üzemhez.

Nyersolaj lokomobilokat cséplőgépekkel is szállítunk.

Referenciákkal, szakszerű felvilágosításokkal, ismertető prospektusokkal s ajánlatokkal díjmentesen szolgálunk.

SCHVARCZ JÓZSEF és TÁRSA,
gépraktár és műszaki iroda. — Motor osztály.

BUDAPEST, Váci-körut 26.

Táviratcím: USZÓ Budapest.

590/végreh. 1908. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közzé teszi, hogy az újvidéki kir. törvényszék 1908. évi 17230/polg. számú végzése következtében dr. Kubinyi Károly újvidéki ügyvéd által képviselt Szilvássy György kölpényi lakos javára 2265 korona és járulékaik erejéig 1908. évi augusztus hó 24-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 2100 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: buza, ökör, kocsik stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a hódásági kir. járásbíró-ság 1908. évi V 336/2. számú végzése folytán 2265 korona tőkekövetelés, ennek 1907. évi november hó 15-ik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 742 korona 82 fillérben biróilag már megállapított költségek erejéig Pincéden alperes lakásán leendő megtartására 1908. évi november hó 11-ik napjának délutáni 2 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Hódáságon, 1908. évi október hó 26-án.

Váczy János,
kir. bir. végrehajtó.